

Od chrześcijaństwa do katolicyzmu

29 lipca 2012

Wiele osób uważa, że chrześcijaństwo i katolicyzm to równoważne pojęcia. Niestety tak nie jest, bo choć katolicyzm, prawosławie i inne religie chrześcijaństwa wyrosły na gruncie chrześcijaństwa, to jednak są to całkiem odmienne filozofie religijne.

Jako umowny moment narodzenia/powstania chrześcijaństwa można przyjąć Ostatnią Wieczerzę, kiedy to ustanowiono sakrament kapłaństwa. Po śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa chrześcijaństwo rozpoczyna ekspansję na obszar Cesarstwa Rzymskiego. Tu trafia na zupełnie inną kulturę, kulturę wielobóstwa, obrazu, rzeźby. Znaleźcie się w tej kulturze i pozyskanie wyznawców wymagało od chrześcijaństwa wielu wyrzeczeń i zmian doktrynalnych. Pierwszymi wyznawcami Jezusa byli, ogólnie rzecz ujmując, Żydzi niosący cały bagaż swojej kultury. Jednak pewnych elementów tej kultury świat antyczny przyjąć by nie mógł. Do tych które wzbudzały największe kontrowersje należało obrzezanie, obowiązkowe dla każdego Żyda, a także II przykazanie dekalogu, zabraniające tworzenia wszelkich rzeźb i obrazów. Obstawanie przy tych nakazach religii zamknęłoby chrześcijaństwu drogę w świat. Co by się stało, gdyby chrześcijaństwo z tego nie zrezygnowało? Najprawdopodobniej religia ta upadłaby w załężku lub zginęła w gronie wielu religii Rzymu, gdyż nie znalazłaby tak wielu wyznawców. A jeżeli by nie upadła czy nie stałoby się to co możemy zaobserwować dziś? To właśnie na II przykazanie dekalogu powoływali się afgańscy talibowie, którzy w marcu 2001 r. wysadzili w powietrze uznane przez UNESCO za pomniki Światowego Dziedzictwa Ludzkości wykute w skałach Bamjanu posągi Buddy. Również dziś na podstawie tego samego przykazania niszczone są grobowce i manuskrypty w Timbuktu.

W tamtych czasach już sam fakt, że chrześcijanie nie akceptowali innych bogów, doprowadził do prześladowań wyznawców tej religii. Chrześcijaństwo jednak natrafiło na dobrego przewodnika – Pawła z Tarsu. To on posiadając odpowiednią wiedzę mógł ponieść nową religię w ukształtowany świat antyku. Zastanawiającym jest przy tym, że apostołowie, których Jezus za życia przygotowywał na poniesienie nowej wiary, gdy Syna Bożego już nie będzie na ziemi, (z wyjątkiem św. Piotra oraz Jana i Mateusza, którym tradycja chrześcijańska przypisuje dwie ewangelie należące do kanonu oraz Apokalipsę) większej roli na tym etapie rozwoju chrześcijaństwa nie odegrali. Po prostu nie byli oni merytorycznie przygotowani do wprowadzenia takiej religii w świat antyczny, kierujący się tak odmienną filozofią.

NARODZINY KATOLICYZMU I PRAWOSŁAWIA

Momentem przełomowym dla powstania zupełnie innej filozofii w chrześcijaństwie niż nauczał Jezus była bitwa przy Moście Mulwijskim (312 rok), w której to Konstantyn pokonał trzykrotnie większe siły Maksencjusza i stał się samodzielnym władcą Rzymu. Właśnie to zwycięstwo spowodowało, że chrześcijaństwo z czasem uzyskało status religii państwowej, chrześcijanie z prześladowanych stali się prześladowcami niszczącymi inne religie, a równocześnie chrześcijaństwo porzuciło pierwotną, nadaną przez Jezusa ideologię. Chrześcijaństwo Jezusa, chrześcijaństwo pierwszych wieków jest religią ludu, tam jeden jest drugiemu równy. Katolicyzm/prawosławie jest religią władzy, posiada wyraźną strukturę hierarchiczną, wzorowaną na strukturze cesarstwa rzymskiego. Cesarz = papież, senatorowie i arystokracja = biskupi, urzędnicy państwowi = księża, no i obywatele = wierni. To religia utrwalająca władzę. Po roku 312 przekształcenia następują bardzo szybko. W roku 319 Konstantyn zwalnia dotychczasowych nauczycieli-kapłanów z podatków i obowiązku służby w armii. Tak narodził się kler jako grupa zawodowych kapłanów, nie jak wcześniej nauczycieli wiary

wykonujących swój zawód i utrzymujących się z własnej pracy. W roku 321 Konstantyn nakazuje święcić niedzielę zamiast dotychczasowej soboty, która była dniem świętym dla chrześcijan pierwszych wieków (znamiennym jest, że w kulturach przedchrześcijańskich niedziela jest to dzień poświęcony słońcu).

Rok 325, na soborze nicejskim za panowania Konstantyna ustanowiono kanon pisma „świętego” (odrzucając pozostałe istniejące wtedy ewangelie[1]) oraz „dwójkę świętą” – Jezus zasiada po prawicy Ojca. Określony zostaje również dzień narodzenia Chrystusa jako dzień 25 grudnia, również data w kulturach przedchrześcijańskich poświęcona słońcu, to dzień śmierci i narodzin słońca. (Jak wykazują badania, Jezus nie urodził się zimą).

W roku 330 wprowadzony zostaje zwyczaj czczenia świętych i ich relikwii. W roku 355 biskupi zostają uwolnieni spod nadzoru sądów świeckich. Zaczyna powstawać dwuwładza: władza świecka i kościelna. W roku 381, do obowiązującej dotychczas „Dwójcy Świętej” cesarz Teodozjusz dołączył trzecią osobę, „Ducha Świętego” (sobór w Konstantynopolu).

Tak uformowany katolicyzm/prawosławie stało się podstawą państwa feudalnego, państwa dwuwładzy – pana feudalnego i biskupa.

KULT MARYI

Kultem wyraźnie odróżniającym katolicyzm i prawosławie od pozostałych religii wyrosłych na gruncie chrześcijaństwa jest kult Maryi. Życie Maryi przebiegło w ukryciu. Z wyjątkiem Ewangelii św. Łukasza w Nowym Testamencie o Maryi praktycznie się nie mówi. Maryja w Nowym Testamencie jest posłuszną dziewczyną, przyjmującą wolę Ojca, później matką, której rolą było narodzenie i wychowanie Jezusa. W czasie działania Jezusa pojawia się również w jego życiu, jak w Kanie Galilejskiej czy pod krzyżem. Pełni rolę matki w tamtejszej kulturze,

praktycznie z wyjątkiem Kany Galilejskiej żadnego wpływu na życie syna nie miała.

Kult ten przyjęty został do chrześcijaństwa dość późno, bo w III w. Z tego okresu pochodzi najstarsza znana modlitwa do Maryi „Pod twą obronę...”. Pierwszy dogmat o poczęciu Jezusa w łonie Maryi bez udziału mężczyzny przyjęto w roku 649, dogmat o Niepokalanym Poczęciu przyjęto w roku 1854, zaś po objawieniach fatimskich (1917) papież Pius XII w roku 1950 ogłosił dogmat o Wniebowzięciu Najświętszej Maryi Panny.

Skąd wziął się ten kult, właśnie wtedy, gdy chrześcijaństwo znalazło swe miejsce w całej cywilizacji śródziemnomorskiej. Krótko mówiąc z potrzeby serca, serca kobiet.

Większość religii przedchrześcijańskich cechuje się równowagą pierwiastka męskiego i żeńskiego. To równowaga między wojowniczym, gromowładnym bogiem reprezentującym pierwiastek męski – Słońcem i opiekuńczą matką, rodzicielką reprezentującą pierwiastek żeński – Ziemią. Religia żydowska na gruncie której wyrosło chrześcijaństwo jest religią patriarchalną. Reprezentuje tylko pierwiastek męski, taki układ w harmonicznym świecie cywilizacji morza śródziemnego prowadził do powstawania silnych tendencji do poszukiwania pierwiastka żeńskiego.

II wiek w chrześcijaństwie to również okres silnych sporów negujących obecność kobiet w Kościele[2]. Widzimy to w listach apostoelskich. W kopiach pochodzących z tego okresu widzimy rugowanie kobiet z grona apostołów poprzez zmiany żeńskiego imienia Junia na męskie Junias (Junia to dziś święta w prawosławiu), zmiany kolejności wymieniania imion (Pryski i jej męża Akwila), pokazujący wyższy status mężczyzny nad kobietę [List do Rzymian, rozdział 16]. Dzisiejsze tłumaczenia zmiany te już skorygowały, choć Biblia Tysiąclecia tylko w przypisach dopuszczała żeńską formę Junia. Wyraźnym przykładem tego sporu jest zapis w liście do Koryntian[Kor 14 34-36][3], który praktycznie odbiera kobietom możliwość aktywnego

uczestnictwa w pracach Kościoła.

Na koniec warto zwrócić uwagę na to, że okres formowania się tego kultu to okres prześladowań chrześcijan. W takich momentach człowiek szuka bliskiego i ciepłego bóstwa, któremu mógłby powiedzieć „Pod Twą obronę...”.

Autor: Faral

Źródło: [Nowy Ekran](http://nowyekran.pl)

PRZYPISY

[1] Warto powiedzieć kilka słów o Ewangeliach. Powstające w różnych miastach gminy cierpią na brak nauczycieli. Co prawda są apostołowie (czyli ludzie zakładający nowe gminy chrześcijańskie w różnych miastach), ale to nie wystarcza. Ludzie potrzebują ksiąg, w których znaleźliby prawdziwy opis życia Jezusa. To powoduje, że różne osoby zabierają się do pisania. Podstawą jest nieistniejący dziś spis kazań i przypowieści Jezusa, z którego czerpali Ewangeliści i z którego cytaty zawiera dzisiejszy Nowy Testament. Tak powstaje wiele ewangelii. Spośród nich Kościół, za czasów Konstantyna, przyjął cztery dziś obowiązujące.

[2] „Pozycja kobiet w Kościele”

<http://faral.nowyekran.pl/post/67208,pozycja-kobiet-w-kosciele>

[3] „Bóg bowiem nie jest Bogiem zamieszania lecz pokoju. Tak jak to jest we wszystkich zgromadzeniach świętych kobiety mają na tych zgromadzeniach milczeć; nie pozwala się im bowiem mówić, lecz mają być poddane, jak to Prawo nakazuje. A jeżeli pragną się czegoś nauczyć, niech zapytają w domu swych mężów. Nie wypada bowiem kobiecie przemawiać na zgromadzeniu. Czyż od was wyszło słowo Boże? Albo czy tylko od was przyszło?” [Kor 14 34-36]